

Başvuru Numarası : 2023/2693
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.12.2024/53
Karar Numarası : 2024/1265
Başvuran : B.I.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Dalaman Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; yasal hakkını kullanması sebebiyle koğuşunun değiştirildiği, görevli personelin kendisini tehdit ettiği, isteği dışında psikiyatri bölümüne sevk edildiği ve ilaç almaya zorlandığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) üzerinden yazdığı tüm dilekçelerin incelenmesini talep etmekle birlikte;

b. Yasal hakkını kullanması nedeni ile koğuşunun değiştirildiğini,

c. Kurum yetkililerinin kendisini kapalı ceza infaz kurumuna göndermekle tehdit ettiğini,

ç. Görevli memuru şikayet etmesi nedeni ile çalıştığı iş yurdundaki görevinden alındığını,

d. Ruh sağlığı ile ilgili bir rahatsızlığı bulunmamasına rağmen isteği dışında psikiyatri bölümüne sevk edilerek tedaviye alındığını ve ilaç kullanmaya zorlandığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Dalaman Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın 16/11/2023 tarihinde Kuruma nakil olarak geldiği, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından halka açık kafeteryada görevlendirildiği,

b. Başvuranın işe giriş işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle işe başlatılmadığı, bu esnada başvuranın rahatsızlığı nedeniyle Kurum psikososyal servisi ile görüşmesinin sağlandığı, ilgili görüşmede başvuranın anti-sosyal kişilik bozukluğunun olabileceğinin raporlandığı bu nedenle başvuranın kafeteryada çalıştırılmasına ilişkin işlemlerin durdurulduğu,

c. Başvuranın söz konusu durum sonrası infaz ve koruma baş memurluğunda kendine zarar vereceği beyanlarında bulunduğu, bunun üzerine başvuranın Ortaca, Fethiye ve Muğla Devlet Hastanelerine sevkini sağlandığı, Kurumda intihar vaka toplantısının gerçekleştirildiği ve gerekli önlemlerinin alındığı, başvuranın personel tarafından takibinin başlatıldığı ve gözlem altında tutulduğu,

ç. Başvuranın Kurum görevlilerine karşı herhangi bir olumsuz söz veya eylem davranışının bulunmadığı aynı şekilde Kurum görevlilerin de başvurana karşı olumsuz bir davranışının olmadığı, bu nedenle Kurum

personeli veya başvuran hakkında bir adli veya idari soruşturmanın mevcut olmadığı belirtilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından kanuni süresi içinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılanların ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön İncelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesine göre; "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

10. Mezkur Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımı teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak,

karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. İşkence ve kötü muamele ulusal ve uluslararası mevzuatta mutlak olarak yasaklanmıştır. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesine göre; "*Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz. Özellikle, hiç kimse kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulamaz.*" Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "*İşkence yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesine göre; "*Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz.*"

14. Anayasa'nın 17'nci maddesinde kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağı, kimsenin insan haysiyeti ile bağdaşmayan ceza veya muameleyle tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır. Anayasa Mahkemesi (AYM), işkence, eziyet ve insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele veya ceza kavramları arasında bir yoğunluk farkının bulunduğunu ifade etmektedir. Buna göre; kişinin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne en fazla zarar veren muamelenin *işkence*, bu seviyeye varmayan fakat yine de önceden tasarlanmış, uzun dönem içinde saatlerce uygulanmış ve fiziki yaralanmaya veya yoğun maddi veya manevi ıstıraba sebep olan muamelenin *eziyet*, mağdurları küçük düşürebilecek ve utandırabilecek şekilde kendilerinde korku, küçültülme, elem ve aşağılanma duygusu uyandıran veya mağduru kendi iradesine ve vicdanına aykırı bir şekilde hareket etmeye sürükleyen aşağılayıcı nitelikteki daha hafif muamelelerin ise *insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele veya ceza* olarak değerlendirilebileceğini belirtmektedir (AYM, *Cezmi Demir ve Diğerleri*, B. No: 2013/293, para. 85, 88 ve 89).

15. Başvuran ilk olarak, UYAP üzerinden yazdığı tüm dilekçelerin incelenmesini talep etmiştir. Kurumumuzun görev ve yetkisi 6701 sayılı Kanun'da düzenlenmiştir. Ulusal önleme mekanizması olarak özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin, işkence ve kötü muameleyle ilişkin iddialarını içerir başvuruları incelenmektedir. Bu hususta başvuran tarafından işkence ve kötü muameleyle uğradığı iddiasına dayanak oluşturacak kanıtların ortaya konulması gerekmektedir. Kişi, yer ve zaman bilgisinin verilmediği ve iddialara ilişkin somut olayın açıklanmadığı anlaşılan başvuruların, dayanaksız ve incelenbilir olmaktan uzak olduğu değerlendirilmektedir.

16. Başvuranın dilekçesi bir bütün olarak incelendiğinde; dilekçelerinin İdare tarafından ilgili Kurumlara ulaştırılmadığı, dilekçelerinin İdare tarafından dikkate alınmadığı veya cevap verilmekten imtina edildiği iddialarını içermediği anlaşılmıştır. Bu kapsamda, başvuranın iddialarını bir olay kapsamında ortaya koymamış olduğu, işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin bir iddia içermeyen UYAP üzerinden yazdığı tüm dilekçelerin incelenmesine yönelik talebinin Kurum görev alanımızla bağdaşmaması sebebiyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile mezkûr Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

17. Başvuranın bir diğer iddiası, Kurum yetkililerinin kendisini tehdit ettiğine ilişkindir. Başvuran tarafından Kurumumuza sunulan başvuru dilekçesinde bu hususa ilişkin bir şikayetin muhatap kuruma sunulduğuna ilişkin bir ifade bulunmamaktadır. Öte yandan Muhatap Kurum, başvuranla Kurum personeli arasında olumsuz söz veya eylem teşkil eden bir durumun yaşanmadığını bu nedenle herhangi bir idari veya adli soruşturmanın bulunmadığını belirtmiştir.

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) bu hususta mahpusların delil toplamada yaşadıkları

nesnel zorlukların farkında olduğunu ifade etmekle birlikte, şikâyet edilen olguların ayrıntılı ve tutarlı bir açıklamasının sunulmasını beklemektedir (AİHM, *Ananyev ve Diğerleri/Rusya*, B. No: 42525/07, 10/4/2012, para. 122; AİHM, *Muršić/Hırvatistan* [BD], B. No: 7334/13, 20/10/2016, para. 127). Benzer şekilde AYM, başvuranın ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, şikâyetlerin karmaşık veya zorlama iddialardan oluştuğu başvuruları açıkça dayanaktan yoksun bulmaktadır (AYM, *Hikmet Balabanoğlu*, B. No: 2012/1334, 17/9/2013, para. 24; AYM, *Cengiz Yetkin* [GK] B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 45).

19. Bu kapsamda, başvuranın tehdit edildiğine ilişkin iddiasının belirli bir olayla ilişkisinin kurulamadığı, iddiasının belirli bir kişiye yönelik olmadığı, tarih ve zaman bilgisini ihtiva etmediği anlaşıldığından; iddiasının dayanaksız ve incelenemez olmaktan uzak olduğu, bu nedenle açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

20. Başvuranın bir diğer iddiası, yasal hakkını kullanması nedeni ile koğuşunun değiştirilmesi ve 1/12/2023 tarihinde görevli memuru şikâyet etmesi nedeni ile işe başlatılmamasına ilişkindir. Muhatap Kurum, başvuranın halka açık kafeteryada çalıştırılmasına ilişkin işlemlerin başlatıldığını fakat bu süreçte başvuranın rahatsızlığı sonrası işlemlerin durdurulduğunu belirtmiştir.

21. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması*" başlıklı 23'üncü maddesine göre; "*(...) Hükümlüler, işledikleri suç tiplerine, gösterdikleri eğilimlere, tutum ve davranışları nedeniyle sıkı gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekip gerekmediğine göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya normal güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumlarına gönderilirler.*" Mezkûr Kanun'un "*Açık ceza infaz kurumları*" başlıklı 14'üncü maddesine göre ise açık ceza infaz kurumları; "*Hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen*" kurumlardır.

22. Başvuran, başvuru tarihi itibarıyla açık ceza infaz kurumunda tutulmaktadır. Açık ceza infaz kurumlarının güvenlik önlemlerinin kapalı infaz kurumlarına nazaran daha az sıkı olduğu bilinmekle birlikte halen mahpusların cezalarını infaz etmekte olduğu bu anlamda da belirli bir düzen ve disiplinin sağlandığı kurumlar olarak bilinmektedir. Mahpusların koğuşlara yerleştirilmesi hususunda kişilerin istek ve taleplerinin İdarece dikkate alınmasını gerektiren bir mecburiyet bulunmamakla birlikte, mümkün olduğunca, mahpuslara koğuş değişikliğine ilişkin seçme hakkının tanınması tavsiye edilmektedir (Avrupa Konseyi, Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, para. 18.7).

23. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 57'nci maddesinde mahpusların yerleştirilmesinde uygulanacak ilkeler sayılmıştır. Buna göre, kadın ve erkek mahpuslar mümkün olduğu kadar ayrı kurumlarda bulundurulacak, aynı kurumda barındırılmaları zorunlu ise kadın ve erkeklere ait bölümler birbirlerinden tamamen ayrılacak, çocuk ve genç mahpuslar öncelikli olarak kendilerine ait kurumlarda, mümkün olmadığı takdirde, diğerlerinden tamamen ayrı bölümlerde barındırılacak, hükümlü ve tutuklular ayrı kurumlarda veya tamamen ayrı bölümlerde bulundurulacak, genel kolluk hizmetlerinde veya diğer kamu görevlerinde çalışmış mahpuslar, kurumların ayrı bir bölümünde barındırılacak ve cinsel yönelimi farklı mahpusların diğerlerinden ayrı odalarda kalmaları sağlanacaktır.

24. Bu hususta, 1/12/2023 tarihli tutanak incelendiğinde; başvuranın saat 16.15'te infaz ve koruma memurlarının odasına gelerek koğuşa yerleşmek istemediğini, işe başlatılmasına engel olunamayacağını, kendisine bu şekilde davranıldığı için sonuçlarına katlanacaklarını ve kendine zarar vereceğini belirttiği anlaşılmıştır.

Başvuranın ilgili tutanakta; *"Bu cezaevinden hafta sonu ölüm çıkacak, şimdi bu odadan çıkıp kendimi öldürünceye kadar keseceğim."* ifadesinde bulunduğu belirtilmiştir.

25. AYM, ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilebilecek hususların farklı şekillerde tezahür edebileceğini; idarenin ve görevlilerin kasıtlı davranışları, yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle kötü muamelenin gerçekleşebileceğini belirtmektedir (AYM, *Ahmet Yeter*, 2014/5100, 16/2/2017, para. 39). Başvuranın söz konusu koğuş değişikliğinden hoşnut olmadığı hususu, başvuru dilekçesi ve yukarıda değinilen tutanaktan anlaşılrsa dahi tek başına, istemediği bir koğuşa yerleştirildiği iddiası, işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında incelenemeyecektir.

26. Öte yandan, başvuran tarafından yasal hakkını kullanması nedeniyle koğuşunun değiştirildiği iddia edilmektedir. Bu kapsamdaki bir iddia ile kötü muamele yasağına dair inceleme yapılabilecektir. Ancak, başvuranın iddiası yasal hakkını kullanması sebebiyle koğuşunun değiştirildiği olsa dahi başvuran tarafından yasal hakkın kullanımından neyin kastedildiği veya bunun hangi olay sonucu gerçekleştiği belirtilmemiştir.

27. Bu kapsamda, başvuranın soyut nitelikte kalan iddialarına ilişkin; koğuş değişikliğinin, mevzuatta düzenlenen ilkelere aykırı olduğu veya başvuranın yasal hakkının kullanımı sonucu gerçekleştirildiğine ilişkin bir sonuca varılmadığı, bu çerçevede iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi hükmü uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

28. Başvuranın bir diğer iddiası, 1/12/2023 tarihinde görevli memuru şikâyet etmesi sebebiyle işe başlatılmadığıdır. Ancak başvuran, görevli memuru ne gerekçe ile şikâyet ettiği veya şikâyete konu olayın nasıl geliştiğine ilişkin bir açıklamada bulunmamıştır. Öte yandan muhatap Kurum, başvuranın Kurum görevlilerine karşı herhangi olumsuz söz veya eyleminin bulunmaması, aynı şekilde Kurum görevlilerinin de başvurana karşı olumsuz bir davranışının bulunmaması nedeniyle Kurum personeli veya başvuran hakkında herhangi bir adli veya idari soruşturmanın mevcut olmadığını belirtmiştir.

29. Buna ek olarak, başvuranın işe başlatılmama gerekçesinin; 20/11/2023 tarihinde düzenlenen Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı Araştırma ve Değerlendirme Kısa Formu Tutuklu/Hükümlü Genel Risk ve İhtiyaç Raporu'nda, başvuranın anti-sosyal kişilik özellikleri olabileceği bu nedenle gözlem altında tutulmasının uygun olduğu değerlendirmesi ile 1/12/2023 tarihli tutanakla kayıt altına alınan başvuranın kendisine zarar vereceğine ilişkin söylemleri olduğu belirtilmektedir.

30. Açık ceza infaz kurumlarında, mahpusların iyileştirilmesi kapsamında çalıştırılmalarına öncelik verilmektedir. Mahpusların çalıştırılması uluslararası düzenlemelerde de sıklıkla tavsiye edilmektedir (Avrupa Cezaevi Kuralları (2020), para. 26.1-26.17; Birleşmiş Milletler Mahpusların İslahı için Asgari Kurallar/Nelson Mandela Kuralları para. 96-103). AİHM içtihadında, mahpusların çalıştırılmasının sıradan çalıştırılmadan birçok yönden farklılık gösterdiğini ve cezaevinde çalıştırılmanın rehabilitasyon ve yeniden sosyalleşme gibi temel amaçlara hizmet ettiğini belirtmektedir (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İçtihadına İlişkin Rehber, Mahpus Hakları, 31/12/2019, para. 280).

31. Bu anlamda, açık ceza infaz kurumunda tutulan başvuranın çalıştırılması, hem bulunduğu kurumun kuruluş amacının gerçekleştirilmesi hem de mahpusların ıslahı ve haklarına ilişkin uluslararası düzenlemelerin yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir. Ancak, her durumda mahpusların çalıştırılması mümkün olmamakta; bu hususta belirli koşulların aranması beklenmektedir. 5275 sayılı Kanun'un *"Hükümlülerin çalıştırılması"* başlıklı 29'uncu maddesinde; *"Kurum hekimi tarafından ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olduğu belirlenen meslek sahibi olmayan hükümlüler ile meslek sahibi olan istekliler, kurum imkânları ölçüsünde belirlenen ücret karşılığında atölye veya işyurtlarında çalıştırılabilirler."* hükmü yer almaktadır.

32. 1/12/2023 tarihinde tanzim edilen tutanakta, başvuranın kendisine zarar vereceğine dair söylemlerinin bulunduğu anlaşıldığından, Kurum İdaresince belirli önlemlerin alınması olağan karşılanmaktadır. Bu kapsamda, 1/12/2023 tarihli ve 2023/... sayılı yazı ile Kurum Müdürünün, başvurana görüşülmesi için psikososyal servise, teşhis ve tedavi amacıyla hastane sevkini sağlanması için sağlık servisine, başvuranın takip ve gözlem altında tutulması için görevli personele talimatta bulunduğu anlaşılmıştır.

33. Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği tarafından 2/12/2023 tarihinde düzenlenen Durum Bildirir Raporu'nda; başvuranın kendine zarar vereceği söylemleri nedeniyle hastaneye sevk edildiği, test değerlerinin normal olduğu, başvuranın üç ay önce annesini kaybettiği bu nedenle bir yas süreci içinde olduğu, uykuya dalmakta zorlandığını belirttiği, başvurana ... isimli ilacın reçete edildiği, başvuranın sıhhat halinin kontrolü açısından 6/12/2023 tarihinde hastaneye tekrar getirilmesinin uygun görüldüğü anlaşılmıştır. Muhatap Kurumun paylaştığı 4/12/2023 tarihli tutanakta, başvurana reçete edilen ilacın başvuran tarafından 20.00 ile 20.30 saatlerinde kullanılacağı kendisine tebliğ edildiği görülmüştür.

34. Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği tarafından düzenlenen 6/12/2023 tarihli Durum Bildirir Raporu'nda ise başvuranın kendine zarar verme düşüncesinin bulunmadığı, yas sürecinde olması sebebiyle uykusuzluk haline yönelik olarak ... adlı ilacı uyku sorunu yaşadığında kullanmasının önerildiği, ruhsal yakınmasının olması halinde psikiyatri polikliniğine sevk edilmesinin uygun olduğu belirtilmiştir.

35. Bu çerçevede, başvuranın aile yakını kaybı dolayısıyla bir yas sürecinde olduğu, uyumakta sıkıntı yaşadığını belirtmesi nedeniyle uzman hekim tarafından kendisine ilaç reçete edildiği anlaşılmaktadır. Somut olayın koşulları göz önüne alındığında; Kurum İdaresinin başvuranın halka açık bir kafeteryada çalıştırılmasına ilişkin işlemleri durdurmasının makul bir tedbir olduğu değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, olay kapsamında başvuranın hakkına müdahalede bulunulmadığı ve İdare tarafından mevzuata uygun hareket edildiği anlaşıldığından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

36. Başvuranın dilekçesinde yer alan son iddiası, isteği dışında psikiyatri bölümüne sevk edilmesine ve ilaç almaya zorlanmasına ilişkindir. 1/12/2023 tarihinde saat 16.15'te başvuran tarafından kendine zarar verme beyanında bulunduğu ilişkin tutanak düzenlendikten sonra Kurum Müdürü tarafından derhal düzenlenen 1/12/2023 tarihli yazı ile başvuranın psikososyal servisle görüştürülmesi talimatı verilmiştir. 4/12/2023 tarihinde düzenlenen tutanakta, başvuranın psikososyal yardım servisi ile görüşmeyi kabul etmediği anlaşılmıştır. Bu anlamda, başvuranın Kurum psikososyal servisi ile görüşmeye zorlanmadığı anlaşılmaktadır. Öte yandan, başvuran 2/12/2023 ve 6/12/2023 tarihlerinde Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesinde psikiyatri kliniğinde görevli uzman hekim ile görüştürülmüştür. Yukarıda değinilen Durum Bildirir Raporlarında, başvuranın görüşme gerçekleştirmek istemediği beyanında bulunduğu ilişkin bir açıklama yer almamıştır.

37. Buna ek olarak, kendine zarar vereceği beyanı bulunan başvuranın hastaneye sevk edilmesi, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*İyileştirmede başarı ölçütü*" başlıklı 7'nci maddesinde yer alan; "*Hükümlülerin iyileştirilmesi, bilgilerinin artırılması, atölye çalışmaları, kişisel uğraşlarının düzenlenmesi ve geliştirilmesinin sağlanması bakımından mevzuat hükümlerini uygulamak ve sağlık durumlarıyla yakından ilgilenmek (...)* Asayiş, güvenlik, sağlık ve benzeri konularda ortaya çıkan sorunlarla ilgili gecikmeksizin önlem almak, önlemlerin yetersiz kalması hâlinde, durumu derhal Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla Bakanlığa bildirmek." hükmü uyarınca Kurum Müdürünün görevleri arasındadır.

38. Bu anlamda, somut olayın koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; başvuranın psikiyatri bölümüne sevk edilmesinin uygun ve gerekli bir tedbir olduğu değerlendirilmektedir. Başvuranın ilaç almaya zorlandığı iddiasına ilişkin olarak, söz konusu olayın 1/12/2023 tarihinde gerçekleştiği, başvuranın hastaneye sevkini sonrasında uzman hekim ile yaptığı görüşmesinde uyumakta zorlandığını belirtmesi üzerine kendisine

2/12/2023 tarihinde ilaç reçete edildiği, 4/12/2023 tarihli tutanaktan başvurana reçete edilen ilacın 20.00 ile 20.30 saatleri arasında alınacağının tebliğ edildiği, başvuranın Kurumumuza 5/12/2023 tarihinde başvurduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın ilaç almaya zorlandığına ilişkin iddiasının gerçeği yansıtmadığı ve açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi hükmü uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

39. Sonuç olarak, başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevapları ve ilgili mevzuat birlikte değerlendirildiğinde kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye